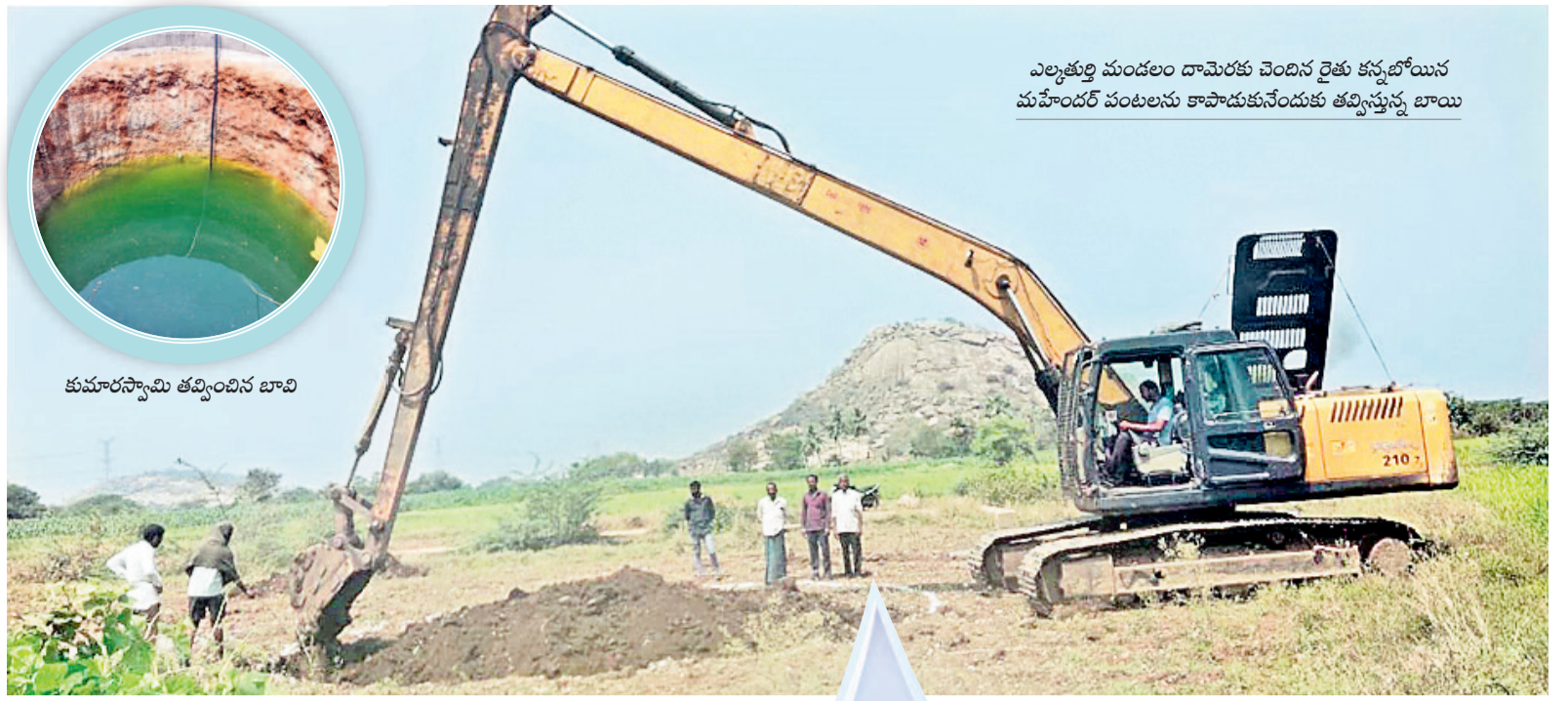

నమస్తే తెలంగాణ
ములుగు
జయశంకర్ భూపాలపల్లి
 5 శుక్రవారం 5 ఏప్రిల్ 2024 MULUGU JAYASHANKAR BHUPALLI

సాగు నీటికి భగీరథ యత్నం

కుమారస్వామి తవ్వించిన బావి

ఎల్కత్తుల మండలం దామెరకు చెందిన రైతు కన్వీటోయిస్ మహేందర్ పంటలను కాపాడుకునేందుకు తవ్వించిన బావి

సర్కారు నిర్మాణంతో అన్నదాతలకు కష్టాలు పడేదండ తర్వాత కొత్త బావుల తవ్వకం.. నీళ్లు లేక పాత వాటిలో పూడికతీత

రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.10 లక్షల ఖర్చు.. కష్టకాలంలో రైతులకు అదనపు భారం

కాంగ్రెస్ సర్కారు నిర్మాణంతో కాల్యంలో నీళ్లు లేక వెరుపులు, కంటలు, నోళ్లు తెరుచుకున్నాయి. బోరు బావులన్నీ బోరుమంటున్నాయి. నీళ్లు లేక పంట పొరాలు ఎండిపోతున్నాయి. చేతి కండ్ల దళలో ఉన్న పంటలను కాపాడుకునేందుకు అన్నదాతలు భగీరథ యత్నం చేస్తున్నారు. పదేండ్ల తర్వాత కొత్త బావులను తవ్వించినారు. అడుగుంటైన బావులలో పూడిక తీయిస్తున్నారు. రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.10 లక్షలు ఖర్చయినా అప్పు తెచ్చి మరీ పనులు చేయిస్తూ పంటలను రక్షించుకునేందుకు పడరాని పాట్లు పడుతున్నారు. ఇంత చేసినా పంటలు చేతికందేనా అని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు.

- వరంగల్, ఏప్రిల్ 4 (నమస్తే తెలంగాణ ప్రతినిధి)

నీళ్లు రాక గారినీ..

150 కిలోమీటర్ల వరకు నీటి నిల్వల్లో అన్ని ప్రాంతాల్లో భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి. ప్రతి ఊరిలోనూ సరిపడా భూగర్భ జలాలు ఉండడం, ఎప్పుడీకప్పుడు ప్రాజెక్టుల నుంచి వెరుపులకు, అక్కడి నుంచి పంటలకు నీళ్లు వచ్చేవి. వానకాలం పంటలకు నీటి వసతిలో ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా సాగింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత సాగునీటి నిర్వహణపై నిర్లక్ష్యం వ్యవహరిస్తున్నది. దేవాదుల ప్రాజెక్టు నుంచి పంటింగ్ జరుగుతున్నా నీటి సరఫరా నిర్వహణలో విఫలమైంది. ఎన్నారెన్ని ఆయన కట్టు విషయంలోనూ ఇదే జరిగింది. దేవాదుల ప్రాజెక్టు పరిధిలో ఇంట్లకు రెండు పంటలకు నిర్వహణగా నీళ్లు వచ్చే గ్రామాలకు ఇప్పుడు రావడం లేదు. సాగునీటి సరఫరా నిర్వహణలో ప్రభుత్వ లోపం కారణంగా అంతటా భూగర్భ జలాలు వేగంగా తగ్గాయి. నెల రోజుల్లోనే సగటున మీటరు లోపలికి వెళ్ళాయి. దీంతో ఇప్పటికే ఉన్న బోరు బావుల్లో నీళ్లు ఆడగంటుతున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడీలాగే సాగునీరు సరఫరా చేస్తుందని రైతులు ఈ యాసంగిలోనూ పంటలు వెళ్ళాయి. నీళ్లు లేక పంటలు ఎండి పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. సాగునీటి సరఫరా విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై రైతులు క్రమంగా నమ్మకం కోల్పోతున్నారు. ఒక్కో క్యూరూ సాంతంగా నీటి వసరులను ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు. ఇన్నోవేషన్ల పంటలలో వచ్చిన పనులను ఇప్పుడు కొత్త బావుల కొండ, పాత బావుల పూడికతీత కోసం ఖర్చు చేస్తున్నారు.

మాడెకరాల కోసం బాయి తవ్విన మూడు మాడుల ఎకరాల పంట భూమి ఉన్నది. ఇన్నోవేషన్ల సేవలను ఉపయోగించి ఉండే. పత్తి పంట వేసేది. దేవాదుల నీళ్లు అప్పటి లెక్క వచ్చలేవు. రూ.7 లక్షలు అప్పు చేసి బాయి తవ్వించిన. పంట పండి అప్పులు తీరుతూనే లోలో మూడారే - గౌరె కుమారస్వామి, దామెర, ఎల్కత్తుల

పదేండ్ల తర్వాత మళ్ళీ వచ్చినం

పదేండ్ల వరకు కరింసగర్, వరంగల్ జిల్లాలకు బావులు తవ్వించినంత. తెలంగాణ బావులు తవ్వించినం. పంటల బావులు తవ్వించినం. తెలంగాణ పచ్చినంత ప్రాజెక్టులలోనే నీళ్లు వచ్చి మూడు పని లెకుండా పోయింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ మాకు పాత రోజులు వచ్చాయి. రైతుల బావుల్లో పూడికలు తీసుకు. కొత్త బావుల తవ్వకు చేస్తున్నం. - ఇరుండల రేణుక, మిర్యాలగూడ

ఇన్నోవేషన్ల రేణుక, మిర్యాలగూడ

దామెరలో కుమారస్వామి తవ్వించిన బావి

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ పరిపాలన తీరుతో అన్నదాతలు అరిగోస పడుతున్నారు. రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుంచి సాగునీటి దీమాతో పంటలు సాగు చేసిన రైతులకు ఇప్పుడు పంట చేతికి వస్తుందా అనే ఆందోళన పెరుగుతున్నది. సాగునీటి నిర్వహణలో సర్కారు నిర్లక్ష్యం ఈ ఏడాది రైతులకు భారంగా నష్టం కలిగిస్తున్నది. ఎనిమిదేండ్లగా వచ్చినట్లుగా సాగునీరు రాకపోవడంతో పంటలను బతికించుకునేందుకు అన్నదాతలు అప్రయోజన పడుతున్నారు. సాగు చేసిన పంటను కాపాడుకునేందుకు లక్షలు ఖర్చు వెళ్ళి అప్పుల పాలవుతున్నారు. యాసంగిలో సాగు చేసిన పంటలకు మరో నెల వరకు సాగునీరు అవసరం ఉంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం వల్ల కాల్యాల నుంచి వెరుపులు, పంట లకు నీరు రావడం లేదు. దీంతో పంటలను కాపాడుకునేందుకు రైతులు కొత్తగా బావులను తవ్వించారు. ఎక్కువ మంది రైతులు ఉన్న బావుల్లో పూడిక తీయిస్తున్నారు. బావుల తవ్వకం, పూడికతీత రైతులపై ఆర్థికంగా భారం పడుతున్నది. కొత్త బావి తవ్వించుకుంటే రూ.6 లక్షల నుంచి రూ.12 లక్షల ఖర్చవుతున్నది. పూడికతీత కోసం గరిష్ఠంగా రూ.4 లక్షల వరకు ఖర్చు చేస్తున్నారు. సాగునీటి సమస్యతో సాంతంగా నీటి వసరులను కల్పించుకునేందుకు రైతులు భారీగా ఖర్చు చేయాలి రావడంతో వారికి అప్పులు పెరుగుతున్నాయి. సర్కారు సాగునీరు ఇవ్వకపోవడంతో ఈసారి యాసంగి పంట చేతికి వచ్చే దాకా నమ్మకం లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో నీటి వసరుల కోసం అప్పులు చేయాలి రావడంతో రైతుల్లో ఆందోళన ఎక్కువ అవుతున్నది.

గిరిజనులు సేకరించిన ఇప్పప్పులు

మార్కెట్ కు వరుస సెలవులు

అడవి సిగలో..

ఇప్పి పూల సుగంధం!

వాణిజ్య/మహాదేవపూర్, ఏప్రిల్ 4 : అడవి బిడ్డలకు ఉపాధి సృష్టి ఇప్పి పూల సేజన్ మొదలైంది. దీని కోసమే ఎదురుచూస్తున్న గిరిజన, గిరిజనవేతర కుటుంబాలు అడవిబాట పడుతున్నాయి. వేకువ జామునే సమీప అటవీ క్షేత్రంలోకి వెళ్లి చెట్లు నుంచి లాలిన ఇప్పిపూలను బుట్టల్లో సేకరిస్తున్నాయి. ప్రత్యేక పద్ధతిలో వారం రోజుల పాటు ఎండబెట్టిన తర్వాత గిరిజన సహకార సంస్థ (జీసీ సి)లో విక్రయిస్తాయి. అటవీ ఉత్పత్తిలో అడ్డంబే-ఫైబర్ నుంచి మాసంలో చిల్ల గింజలు, తాండి కాయలు, విషముష్టి కాయలు, సైఫెంబర్-జూన్ తప్పను బంక, మార్కెట్-మే ఇప్పి పువ్వు, జూన్-జూలైలో ఇప్పపరక సేకరణతో గిరిజనులకు ఉపాధి లభిస్తుంది.

ఇప్పిపూల సేకరణ గిరిజనులకు వేసవితో చక్కని ఉపాధి జీసీసి ద్వారా కానుకగా గిట్టుబాటు ధర లేక తక్కువైన ఆసక్తి

ఇప్పి పూల సేకరిస్తున్న గిరిజనులు

దక్కని గిట్టుబాటు ధర

అటవీ ఉత్పత్తులకు సరైన గిట్టుబాటు ధర రాకపోవడంతో ప్రస్తుతం వీటి సేకరణపై గిరిజనుల ఆసక్తి యేటా తగ్గుతూ వస్తున్నది. ప్రస్తుతం ఇప్పిపూలను జీసీసి ద్వారా కిలో రూ.30కు కొనుగోలు చేస్తున్నారు. అయితే బయట మార్కెట్లో కిలో రూ.50 చెల్లిస్తున్నారని, తమకు గిట్టుబాటు ధర చెంపాలని గిరిజనులు జీసీ సిని అభ్యర్థిస్తున్నారు. ఈ విషయమై వెంటకాపురం(నూగూరు), మహాదేవపూర్ జీసీసి మేనేజర్ల డి.వ.వారాల మాట్లాడుతూ అటవీ ఉత్పత్తులపై గిరిజనులు అవగాహన కల్పిస్తున్నామని, ఈ ఏడాది కూడా ఇప్పి పువ్వు సేకరణకు బాగానే నిర్ణీయించినట్లు తెలిపారు. గిట్టుబాటు ధర కోసం ప్రతిపాదనలను ఉన్నతాధికారులకు నివేదిస్తామన్నారు.

పలు రకాలుగా వినియోగం
 మరొకరకాల్లో ఇప్పి పూలను చిక్కను గింజలు, అలసందలతో కలిపి ఉడికించి అంబి కాస్తారు. ఇప్పి పువ్వుల అన్నం వండుతారు. మరికొందరు ఉండలంగా చేసి అల్పాహారంగా స్వీకరిస్తారు. అలాగే వీటిని ముందుల తయారీలోనూ వాడతారు. ఈ పూల నుంచి తీసిన తెల్లన్న పక్షవాంతం తదితర వ్యాధులకు ఉపయోగిస్తారు. ఇప్పి బద్ద లతో సల్మిల్లు, ఎరుపులు తయారు చేయడంతో పాటు వీటి నుంచి తీసిన సూనెను పంటలతో పాటు దీపారాధనకు వినియోగిస్తారు. మరికొందరు ఇప్పి సారా తయారు చేసుకొని సేవిస్తుంటారు.

మార్కెట్ కు వరుస సెలవులు

కాళిబుగ్గ, ఏప్రిల్ 4 : వరంగల్ ఎనుమాముల వ్యవసాయ మార్కెట్ కు ఇదే రోజులు సెలవులు ఇస్తున్నట్లు కార్యదర్శి కార్యకర్తల సంఘం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. 5వ శుక్రవారం బాబూ జగ్గీవనరామ జయంతి, 6,7వ శని, ఆదివారాలు వారాంతపు సెలవు, 8వ అమావాస్య, 9వ ఉగాది పండుగ సందర్భంగా సెలవులు ఇస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. 10వ మార్కెట్లో క్రయవిక్రయాలు జరుగుతాయని తెలిపారు.

మరో నాలుగు రోజులు సెలవులు

ఈ నెల 11,12, 13, 14వ తారీఖు, ఆదివారాలు వారాంతపు బంధన అని మార్కెట్ అధికారులు తెలిపారు. మొత్తం 9రోజులు మార్కెట్ కు సెలవులు ఇస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు.

నిట్లార నేటి నుంచి స్పింగ్ నీ

మాడు రోజులు 35 ఈవెంట్లు..
పాల్గొనున్న 10 వేల మంది విద్యార్థులు

వేడుకలను ప్రారంభించిన స్పింగ్ బియ్యం సుబ్బి
 హనుమకొండ వారం, ఏప్రిల్ 4 : కల్కరల్ షెడ్ స్పింగ్ గ్రీన్ (సీ-2024) వనంతోత్సవానికి నిట్లారే అయింది. ఈ నెల 5 నుంచి 7 వరకు మాడు రోజుల పాటు వేడుకలను నిర్వహించేందుకు అధికారులు ఏర్పాటు చేశారు. శుక్రవారం సాయంత్రం 4 గంటలకు నిట్లారే స్పింగ్ ప్రారంభం జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా విద్యార్థి సుబ్బి ఈవెంట్ ను ప్రారంభించనున్నారు. మాడు రోజుల్లో దాదాపు 35 ఈవెంట్లు ప్రారంభం చేసినట్లు నిట్లారే తెలిపారు. 1978 నుంచి నిర్వహిస్తున్న ఈ ఉత్సవం దక్షిణ భారతదేశంలోనే అతిపెద్ద సాంస్కృతిక ఉత్సవాల్లో ఒకటని, ఈ సందర్భంగా రెండు దినోత్సవం ఉంటాయని పేర్కొన్నారు.

నేటి నుంచి ట్రాఫిక్ మళ్లంపు

నయాంనగర్ పెద్ద మోరీ కూల్చివేత పనులు మాడు నెలల పాటు రాకపోకలు బంధన

నీటి అంబర క్లితీక రూా
 హనుమకొండ వారం, ఏప్రిల్ 4 : నయాంనగర్ పెద్ద మోరీ కూల్చివేత పనులు జరుగుతున్నందున శుక్రవారం నుంచి ట్రాఫిక్ ను మళ్లంపు చేస్తుంటే నయాంనగర్ కమిషనర్ ఆంబర క్లితీక రూా తెలిపారు. రూ.8.5 కోట్ల కొత్త ట్రిడ్ నిర్మాణం చేపట్టడంతో 3 నెలలపాటు నయాంనగర్ రోడ్డుపై రాకపోకలు బంధన చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. ట్రాఫిక్ పోలీసుల సహకారంతో పాటించి, ప్రత్యామ్నాయ మార్గాల్లో ప్రయాణించి సహకారించాలని సీపీ నగర్ ప్రజలను కోరారు. కరింసగర్ నుంచి ఖమ్మం, నర్సంపేట, వరంగల్ వైపున వెళ్ళిన భారీ వాహనాలు కియూనీ జంక్షన్ వెళ్ళాలి. వరంగల్, నర్సంపేట వైపు నుంచి కరింసగర్ వైపునకు వెళ్ళాల్సిన భారీ వాహనాలు ఎంజిఎం, ములుగు రోడ్డు జంక్షన్, పెద్దమ్మ గడ్డ, పెగడపల్లి దిక్కులు, కియూనీ జంక్షన్ మీదుగా వెళ్ళాలి. హనుమకొండ వారం నుంచి కరింసగర్ వైపు వెళ్ళాల్సిన భారీ వాహనాలు ఉచ్చుగట్టు, కడి పికాండ, మడికొండ, ఓఆర్ఆర్ మీదుగా వెళ్ళాలి. వరంగల్, నర్సంపేట వైపు నుంచి కరింసగర్ వైపునకు వెళ్ళాల్సిన భారీ వాహనాలు ఎంజిఎం, ములుగు రోడ్డు జంక్షన్, పెద్దమ్మ గడ్డ, పెగడపల్లి దిక్కులు, కియూనీ జంక్షన్ మీదుగా వెళ్ళాలి. హనుమకొండ వారం నుంచి కరింసగర్ వైపు వెళ్ళాల్సిన భారీ వాహనాలు ఉచ్చుగట్టు, కడి పికాండ, మడికొండ, ఓఆర్ఆర్ మీదుగా వెళ్ళాలి.

అల్టిమో కార్యాలయం ఆస్తులు జప్తు

టిక్టెట్ల పార్కు కోసం ఇచ్చిన భూములకు వలసారం చెల్లింపులతో జాప్యాలితే..

ఖిలావరంగల్, ఏప్రిల్ 4 : టిక్టెట్ల పార్కు భూ నిర్మాణములకు వలసారం చెల్లింపడంలో జాప్యం చేస్తూ కోర్టు ఉత్తర్వులను అమలు చేయలేదని వరంగల్ అల్టిమో కార్యాలయంలోని అధ్యక్షులు జప్తు చేశారు. వివరాలిలా ఉన్నాయి... వరంగల్ జిల్లా గోపిగౌడ మండలం శాయంపేట గ్రామానికి చెందిన సముద్రాల స్వామి, అతని కూతురు వెన్నెలకు సంబంధించిన 20 ఎకరాల భూమిని ప్రభుత్వ టిక్టెట్ల పార్కు కోసం తీసుకున్నారు. అయితే ఎకరానికి రూ.10 లక్షలు చొప్పున ఇస్తామని చెప్పి భూమిలో రోడ్డు వేశారు. స్వ వలసారం తక్కువగా వస్తుందని పలు మార్లు జిల్లా ఉన్నతాధికారులను అశ్రమిస్తూ ఆల్టిమో వేళ్లవారినిచ్చారు. దీంతో బాధితులు హైదరాబాద్ లోని ర్యాండ్ అడివిషన్లను అత్యంత ఆందోళనతో ప్రభుత్వం, అల్టిమో వరంగల్ బాధితులకు రూ.2.40 కోట్లు చెల్లించాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేసేసింది. డబ్బులు చెల్లింపకుండా అన్యాయం చేస్తుండడంతో బాధితులు ఎగ్జిక్యూటివ్ పిటిషన్ వేశారు. అయిన్నటికి డబ్బులు చెల్లింపకుండా అన్యాయం చేస్తూ ఉత్తర్వులను అమలు చేయలేదని కోర్టు భావించి వరంగల్ అల్టిమో కార్యాలయం ఆస్తులు జప్తు చేయాలని ఆదేశించింది. దీంతో గురువారం కోర్టు నుంచి వచ్చిన ఆధికారులు, సిబ్బంది అల్టిమో కార్యాలయానికి చేరుకొని కోర్టు ఆర్డర్ ను అందించారు. అనంతరం ఉత్తర్వులు, ట్రైబ్యున్, ఏసీలు, కూలర్లు, అల్టిమో వాహనంతోపాటు ఇతరత్రా వస్తువులను జప్తు చేశారు.

నేటి ఈవెంట్లు..

సాంఘికంగా 4 గంటల తర్వాత అనీవోర్షెడ్, సుక్మేటా టాకట్, నిట్లార గోట్ టాకట్, ఫిట్ లైజర్ హాట్, ఫిట్ క్విజ్, కొలనా టెట్, కూచిపూడి నాట్యకళ, పుడి హాట్ ప్రో షోలు : గాయకుడు హరిచరణ్, ప్రముఖ సాథీ ఇండియన్ రాక్ బ్యాండ్ వారం ప్రధాన ప్రదర్శన
6వ జరిగే ఈవెంట్లు..
 ప్రో షో, డి.వి.కె. కట్, ఫిట్ క్విజ్, హంగర్ గెమ్స్, ఫోటో పజిల్, ప్రో షోలు : గాయకుడు నకా అజితే, ఇండియన్ రాక్ బ్యాండ్, లోహర్ బి ట్యూనింగ్ ప్రదర్శన, 7వ జనరల్ క్విజ్, డైరెక్షన్ కట్, సీపీఆర్ లెట్

మండుటెండలో కాలినడకన

14 కిలోమీటర్లు నడిపి వైద్యసేవలందించిన వైద్యులు

గోవిందరావుపేట, ఏప్రిల్ 4 : మండలంలోని కల్వార్య గ్రామ శివారులోని జారుడు బండ అటవీ సమీపంలో నివసిస్తున్న గొత్తికోయలకు వైద్యసేవల అందించేందుకు వైద్య సిబ్బంది 14 కిలోమీటర్ల మర దిక్కు వారి నుండి మండలంలో వెళ్ళారు. జిల్లా వైద్యాధికారి అర్రెం అప్పయ్య, ఎన్సీహెచ్, ఎన్సీఓ ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్ పవణ్ కుమార్ ఆడి శాల మేరకు గొత్తికోయగాడికి వెళ్ళినట్లు స్థానిక వైద్యాధికారి పారిక చంద్రకాంత్ తెలిపారు. వేసవిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు, ఎండ దెబ్బ తగలకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ఆడి వాసీలకు సూచనలు చేసి ఓఆర్ఆర్ ప్యాంఫ్లెట్ల పంపిణీ చేశారు. కార్యక్రమంలో హెల్త్ ఆఫీసర్ల జంబయ్య, శ్రీనివాస్, ఏఎం.ఎం. రాధిక, అశ చంద్ర, శ్రీలక్ష్మి, భారత్, వనిత, సరోజ, స్వరూప, వైద్య సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

మండుటెండలో కాలినడకన

గోవిందరావుపేట, ఏప్రిల్ 4 : మండలంలోని కల్వార్య గ్రామ శివారులోని జారుడు బండ అటవీ సమీపంలో నివసిస్తున్న గొత్తికోయలకు వైద్యసేవల అందించేందుకు వైద్య సిబ్బంది 14 కిలోమీటర్ల మర దిక్కు వారి నుండి మండలంలో వెళ్ళారు. జిల్లా వైద్యాధికారి అర్రెం అప్పయ్య, ఎన్సీహెచ్, ఎన్సీఓ ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్ పవణ్ కుమార్ ఆడి శాల మేరకు గొత్తికోయగాడికి వెళ్ళినట్లు స్థానిక వైద్యాధికారి పారిక చంద్రకాంత్ తెలిపారు. వేసవిలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు, ఎండ దెబ్బ తగలకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ఆడి వాసీలకు సూచనలు చేసి ఓఆర్ఆర్ ప్యాంఫ్లెట్ల పంపిణీ చేశారు. కార్యక్రమంలో హెల్త్ ఆఫీసర్ల జంబయ్య, శ్రీనివాస్, ఏఎం.ఎం. రాధిక, అశ చంద్ర, శ్రీలక్ష్మి, భారత్, వనిత, సరోజ, స్వరూప, వైద్య సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.